

DÉLELŐTT

Zöldmellénnyel

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Sebestyén László

Az nem úgy van, hogy nyár, buli, szerelem, és majd fényévessel megoldódnak a boltba járás problémái. A kétezer-tizenötös évre a sors szándékait fejtegetők a küzdelmes gyarapodás/vesztesség feladatkörét jelölték ki a népszerű részére, középpontban az akut challenge-dzsel: még az idén hivatalos állást kell szerezni. A belvárosi munkanélküli nem is tudja, micsoda kényelemben részesül; csak kilép az ajtón, s a lehetőségek lehetőségének kellős közepén találja magát. Fontos, hogy a szabályokkal tisztában legyen a dolgozó... – Rinaldó apuka a mérsékelt megoldások híve.

A hivatalos munkanélküliség állapota kezdeti stádiumban maga az édes bűnözés, átmenet a szabadságon levés és az igazán szerencsésesség között. Nincs úzottság, tülekedés, unott arcok, és állandóan újratemelődő feladat. Szerencsés kikászálódik az

ágyból – ha akar –, s valamely bizsergető érzés tölti el, amikor azon földönfutókra gondol, kik az úton araszolgatnak cellájuk irányában. Sárgább a méz és habosabb a kávé, s mintha a rádió is kussolna a rossz hírekről; felszakadozó felhőzet, harminc Celsius a fok. Strand? – folytatódik a dús dőzs', és a szervezet lustán elnyújtózik a semmittevés kanapéján. Meglátjuk... – folynak az órák, máris itt a délután, ki tudja, hogyan telt el megint egy nap, persze néhány szakmai önéletrajz hatást dobott a kiszemelt cég postaládájában, mert próbálkozni muszáj. Tán bennem a hiba... – évődik estére a pályázó, s próbálja ellazítani a gyomorszája körül támadt görcsöt, miközben a huszadik „nem nyert” tartalmú válaszborítékot bontja.

A remény nem hagyhat alább, újabb tervek és életrajzok születnek; a munkanélkü-

livel nem lehet csak úgy elbánni. Egyébiránt szórakoztató küzdelem lehetne, melyben mindkét fél úgy kanyarítja, hogy a másik ugorjon be egy jó állásinterjúra, melyen kellőképpen kigyakorolhatják magukat. Az ismerkedés a körülszaglászással indul. Fejlettebbek tesztet töltenek a jelentkezővel, a keze írására kíváncsiak, elvégre tudományággá fejlődött a megfejtés; mi lenne, ha... – végül nyájasan elbúcsúznak. Majd értesítjük, várja... – Az eredmény közlési módja változatos. A kíméletesebbje körüljárja a témát, sajnálkozik, hogy: a több száz jelentkező közül meggyőző bemutatkozása ellenére sem önt választottuk, további sok sikert... – mások szárazan közlik: az állást nem ön kapta... – Az igazán tompák még csak nem is reagálnak, az érdeklődő hívásra idegesen közlik, hogy lejárt, bezárt, elkelt, vegye tudomásul, és kész. A munkát kereső

lassan letesz arról, hogy tanult szakmáját hasznosítsa, érettségijét, tanfolyamiját, diplomáját felmutassa; mindegy milyen állás, csak legyen, csokolom... – álma a sodródás, kicsiny, száraz szigetekkel.

A munkaügyi központban udvarias türelmetlenséggel fogadják a vándort, háromhavonta esedékes vizit, pecsét is jár érte. Nem zaklatják fölöslegesen a vergődőt, várakozás közben hírekhez juthat, ki éles hallással rendelkezik. Például, hogy nagyszerű tanfolyamokkal segítik az át-képzésre hajlamos egyedeket. Mondjuk, kertész? – kérdez vissza egyik várakozó. Akár... – feleli a másik. Mondjuk, fodrász? Borbély? Vízvezeték-szerelő? Telefonközpontos? Ingatlanügynök? Medical specialist? – mondjuk, mondják szorgalmasan, de legtöbbször angol nyelvtudásukat sorjazzák, viszont oda tizenhatszoros a túljelentkezés. Ha valaki ennyire finnyás, akad lehetőség új pályákon mozogni. Ügyfélszolgálati vezető- ügyintéző- titkár- és titkárnőképzés díja nappali vagy esti tagozaton ötszázhatvanegyezer-húsz forint, közsférából elbocsátottaknak, álláskereső pedagógusoknak, egészségügyieknek ingyenes. Hát, hogy épp azért van itt, mert nem telik a buksza? – Akkor érje be azzal, amit adnak, utána meg majd csak lesz valami. Rendben, mehet, de várjon... – nyújt kezét az intéző, az ímént kapott egy online fülest, hogy üresedés várható a takarítók között. Nem, nem a söprögetős, hanem a kisautós változat, ott érettségi nélkül is gépre teszik az embert...

Végre egy vezető beosztás... – dörzsölgeti tenyerét, akinek addig csak lapátnyel jutott, s görbül a szája másnak, ki mindössze ceruzavég formájában érintett számszámnyelet. Ez az igazi egyenlőség... testvériség... szeretet... – a csoportvezető nő,

mert új szelek fújnak errefelé is; a megértés-belátás-nevelés háromság jegyében, egyúttal a nemi demokrácia is érvényesülni látszik. Józsikám, megkérlek, legközelebb ne a takarítógépen ülve hozd el Rinaldót az óvodából... – noha Rózsa asszony igazi anyaként pontosan tudja, micsoda élmény volna egy hatévesnek, ha érte nem gyalogszerrel érkeznének délutánként – ennél már csak egy valódi kukásautó jelenléte pecsételné meg jobban ifjúkori tekintélyét –, de nem engedhet, őt is előveszik feljebbvalói, amennyiben a szükségesnél erősebb érzelmi felhangot engedélyez vezetői karaktere kialakításában. Rendben, rendben... – Rinaldó-apuka érti a játékszabályokat, s az éghajlat adta sajátosságok ellenére magára kanyarítja a neon-zöld mellényt.

Reggelente hatkor gyülekeznek a központban, eligazítás után belefér egy automata-kávé a sarki bisztróból, a motor csak berregjen azalatt, utána indul a munkanap. Én kaptam mára a Podmaniczky-Rózsa-Dózsa-kört... – a másik csoport Kelet-Térezvárosban tevékenykedik, különös tekintettel az önkormányzat környékére. A takarítók alcsoportjának viszont nincs kegyelem. A tradicionális vonalat képviseljük; seprű, lapát... – tiszteletteljes irigységgel néznek föl a gépi bakon feszítő mellényesekre. Protekció... Nyalizás... Származás... – a mindenkori tippek, ki hogyan kerekedhetett a szorgalmas hangyatarsak fölébe. Bárki számára szabad az út a fölemelkedéshez... – a csoportvezető önvizsgálatot tart, de nem talál rendelkezésre álló tésék folytatni a munkát... Nyomottan telik a délelőtt: szívás, fújás, szippant, ürít... – a mondókát a tanfolyamon skandáltatták a dolgozókkal; ne tésék panaszkodni, ennél nagyobb szí-

vattyú lenne, ha még ez se volna... – Fölpörög a gép, nyálas csíkot húz a járdán; amíg fölszárad, egy gyors leves belefér: ugyan már, ilyen szűkös időkben ki tudna háromfogásos ebédre befizetni a céges konyhán? – A helyi lakos-munkás feltalálja magát, adott pillanatban hazaszól: anyukám, a cégegyenesben vagyok, tálald a zöldbablevest! – három perc jut kanalazásra, kenyér, fánk a zsebbe, s folytatódik az áldozatos munka a közért.

A délutáni füledtség bennreked a házak között, a fáradt kutyának a lábát sincs kedve megemelni a házfalnál, a fagyaltozóban a citrom íz a legkedveltebb árnyalat. Az utca traktorosa hetvenedszer is a telefonórára néz. Ennél már csak a tűzoltóknak rosszabb... Tavaly ilyenkor jártak errefelé, amikor kiégett az Andrassy Palace teteje... – csak viszonyítás kérdése, és máris kedvezőbb a hangulat, az időben elérhető távolságba kerülő sörítal gondolata kifejezetten kedvezően hat az idegrendszerre. Végül elérkezik az utolsó szippantás aznapra, a járdaszegély mentén egy cigarettacsikk nem sok, annyi sem csíphető fel. A takarítóbrigád csomagol, vizes üveget a csap alá, gépeket a fal mellé, közben megbeszélik az aznapi eseményeket; főszereplő az idő- és a lapjárás – már akinek nem hazafelé vezet az útja. Lekerül a zöldmellény, most már jöhetnek akár szembe is a szomszédok, Rinaldó-apuka nagyot rúg a járda közepén éktelenkedő kólás dobozba. Jó ideje másként gondolkodik a szemtelésről, de természetes filozófiai érzékenél fogva tüstént megbocsát, hiszen ilyen mihasznák nélkül óra sem lenne szükség.

Az éjszaka eseménytelenül telik, alig virrad, újból előjönnek rejtekükből a mellényesek. Eligazítás után belefér egy kakaós csiga a sarki bisztróból, a motor szorgosan berreg azalatt, egymás szavát alig hallják: Én kaptam mára a Király-Bajcsy-Nagykört... – további eszmecserére nincs lehetőség, kivágódik az ablak: maguk nem tudnak aludni? – mosdatlan szitokszó ömlik az utcára. Írok az önkormányzatnak... a Tanácsnak... az Emberi Jogok biztosának... – nincs köszönet a takaros város-társban, a szorgalmas munkában még annyi sem: a lakosság aludni akar. Nem érdemes dolgozni... – mormolják maguk elé Rinaldó-apukáék, a pállott mellényben lecsorog a hátvíz, és a brigád bemenekül a központba. Fú... – pöffent a délelőtti csoportfőnök, ezek után senkinek sem akarózik elhagyni a légkondicionált várótermet, de akárki akármit mond, nyugdíjig muszáj kitarítani. ●

